

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ

Разіна О.І., Перевалова Л.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Соціальні зміни в українському суспільстві, перехід до ринкової економіки, інформатизація, неминучі процеси глобалізації, наміри України щодо вступу в європейську спільноту зумовлюють сьогодні нові вимоги до формування апарату державних службовців. На шляху розбудови нашою державою власних владних інституцій надзвичайно важливо приділити особливу увагу саме діяльності державних службовців, робота яких має бути спрямована на здійснення радикальних суспільних перетворень.

Правовий статус державного службовця, як спеціального суб'єкта публічного права – це комплексний показник положення державного службовця в соціальній системі, один з найважливіших параметрів його соціального стану, важливими складовими статусу державного службовця є його позиція в структурі державного апарату та уявлення суспільства про місце, роль і значення даної позиції. В громадській думці правовий статус держслужбовців визначається ще й такими категоріями, як престиж, пошана, повага. Статус державного службовця передбачає: безпосередню належність за родом професійної діяльності до підготовки, прийняття та впровадження рішень у сфері державного управління, які, як правило, мають економічні та соціальні наслідки для всього суспільства або його певної частини; наявність у державного службовця повноважень виступати від імені органу державної влади (тим самим від імені держави), відстоюючи загальнодержавний інтерес; законодавче та нормативно-правове визначення компетентності, повноважень, прав, обов'язків, обмежень і відповідальності згідно зі своєю посадою; належність до особливої професійно-статусної групи, яка складається з професійно підготовлених до державної служби осіб.

Ще однією важливою особливістю правового статусу державних службовців, що відрізняє його від правового статусу приватної особи та на яку слід звернути особливу увагу, є первинність обов'язків та похідне спрямування прав. Тобто, завдання та функції державної служби за своєю природою зумовлюють необхідність закріплювати спочатку службові обов'язки і лише потім – службові права. Обов'язки державного службовця визначають сутність його службової діяльності, окреслюють коло поставлених завдань, визначають межі необхідної службової поведінки. Права ж спрямовані на забезпечення належних умов здійснення службової діяльності, створення реальних можливостей для здійснення службових завдань.